120. številka. Ljubljana, v četrtek 28. maja 1903. XXXVI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod" telefon št. 34. Posamezne številke po 10 h. „Narodna tiskarna" telefon št 85.

Liberalci pri delu! Gorje kmetu!

III.

Šusteršič je sam dokazal, da je njegova obstrukcija otročje neumna komedija in da je prava persiflaža vsake resne obstrukcije.

Kaj pa je obstrukcija? Ultima ratio — zadnje sredstvo, katerega se poprime kaka stranka samo v najobupnejšem položaju, ko stavi vse na eno karto. Parola je kakor v vojski: ali zmagati ali poginiti.

Kadar se odloči kaka stranka za obstrukcijo, tedaj mora vendar vedeti, da ne ostane brez posledic. Šusteršič je vendar razbil deželni zbor z namenom, da onemogoči vsako delo avtonomne deželne uprave. Šusteršič je hotel, da zastane funkcijoniranje dež. uprave, on je hotel, da se ne sklene noben zakon, on je hotel, da se iz dež. sredstev ničesar ne dovoli, kajti to je ravno namen vsake obstrukcije. Obstrukcija, ki nima tega namena, je komedija ne pa rovolucija v parlamentarni obliki.

V prvih časih klerikalne obstrukcije je Šusteršič tudi odločno stal na tem stališču. Bahato je oznanjal v »Slovencu«, da bodo katoliški volilci že prenesli posledice tega, da dež. uprava ne bo funkcionirala in na različnih shodih je dal sprejeti resolucije, v katerih je bilo rečeno, da naj klerikalna stranka niti za las ne odneha, dokler se ne uvede splošna in enaka volilna pravica.

Taka taktika ima v gotovih razmerah nekaj zase. Klerikalna stranka je hotela s svojo obstrukcijo onemogočiti vsako delo dež. zbora, da bi potem prebivalstvo planilo na deželnozborsko večino in jo pokopalo. Svoje volilce je hotel razdražiti in razdražiti je hotel tudi pristaše napredne stranke, da bi rekli: mi nismo v stanu prenesti posledic obstrukcije, zakaj se deželnozborska večina ne uda manjšini, ko vidi, da sicer vse trpi in ima dežela silno škodo.

Lep je bil ta račun ali obnesel se ni. Prebivalstvo je namreč spoznalo, da klerikalna obstrukcija ni utemeljena in opravičena, da je brezvestna in brez etične podlage, in vse ščuvanje ni ničesar pomagalo. Klerikalci so videli, da le ne dosežejo svojih namenov, da še svojih volilcev ne razdražijo do tistega vrhunca, da bi z elementarno silo poteptali napredno stranko, kaj še, da bi napredno stranko razbili. Klerikalci so pogrešali deželnih podpor in sploh delovanja deželne uprave, in ker se je njih nevolja začela obračati proti obstrukcionistom, je bila klerikalna stranka v največji stiski, toliko bolj, ker ji vlada ni hotela z razpustom deželnega zbora pomagati iz stiske.

Kapitulirati klerikalci niso hoteli, posledic svoje obstrukcije pa so se tako ustrašili, da so ubrali popolnoma novo pot, ki je prava ironija vsake obstrukcije. Klerikalci nečejo pripustiti, da bi deželni zbor dovoljeval vse tiste mnogoštevilne podpore, ki jih navadno daje, pač pa zahtevajo, naj jih dovoljuje deželni odbor. Na videz hočejo še dalje obstruirati, ali da bi njih obstrukcija imela pozitiven vspeh, da bi dosegla svoj namen, da bi vsled nje prenehalo funkcioniranje deželne uprave, tega nečejo. S tem je njih obstrukcija postala fikcija, igra za otroke, smešna in neumna, prava persiflaža vsake resne obstrukcije. Povrh je klerikalna stranka s tem, da zahteva od deželnega odbora, naj brez deželnega zbora dovoljuje podpore, in s tem, da sta njena zastopnika v deželnem odboru glasovala za take podpore, izrečno priznala deželnemu odboru pravico do svobodnega razpolaganja z deželnimi sredstvi. Klerikalci so s tem sami vso oblast deželnega zbora prenesli v deželni odbor. Sedaj nadomešča deželni odbor ves deželni zbor — in klerikalci so tisti, ki to zahtevajo! No, nam je prav, naj pa vlada dež. odbor. Če kaka stvar naši stranki ne bo ugajala, jo lahko vsak hip prepreči. Še govoriti ni treba. Deželnima odbornikoma nar. napredne stranke je treba le iz dvorane iti in deželni odbor ni sklepčen. Mislimo, da nas klerikalci razumejo!

Reva in bogatstvo Dolenjske.

(Dopis z Dolenjskega.)

III.

V „Slovenčevem" članku o dolenjskem bogatstvu in o dolenjski revi je bogatstvo Dolenjske na rudah in premogu opisano tako, da bi Dolenjec, ki to verjame, Ljubljančana ali Gorenjca še ne pogledal. Hudir, tega še nismo vedeli, da je „Erzberg" pri Ljubnu pritlikovec proti našim železnikom v Št. Janžu! Bodimo tiho, da tega ne izvedo tuji ljudje, kmalo bo tuje akcijsko društvo tu in kartel in trust samo za Št. Janž.

No, nekaj odstotkov železnine, cinka itd. je res povsod po Dolenjskem. Cink so našli pri Litiji, zgradili veliko tovarno, pa cink je kmalo zli duh v jamah vzel in danes mora litijska fabrika kuhati z vodo. Od drugod privaža po železnici to rudo. Neki miljonar, Kuschel iz Peggaua je zgradil pred kacimi 40 leti pod Št. Janžem veliko tovarno za cink in železo. — Premog je imel na mestu in ga kopal, železnico je nameraval napraviti do bližnje Sevnice, a rude ni bilo obilo, premalo odstotne in premog ne zadosten za to opravilo. Pustil je vse. Kmetje so kupili opeko s poslopji, veliki dimnik je pal in še „Freischürfov" si prejšnji lastnik ni obdržal. „Slovenčev" dopisnik jih je dobil na novo in od njih potrpežljivo davke plačuje.

Premog ni slab. Na Mirni ga je dosti, gotovo tudi na desnem bregu Save nasproti Trbovljam, Zagorju, Hrastniku. Premog je tudi v Brusnicah pri Otočah. Temu je dal izvedenec upanje, da bo dober tedaj, če druzega ne bo več. Naj si bo naš premog „blesteč" ali navadno rujav, tak pač ni, da bi že zdaj kazal profite. Že tisoč tujih bogatašev bi bilo seglo po njem. Denarja je veliko po svetu in ta denar išče profite.

Nekateri naš premog leži globoko. Z vodo je treba računiti.

In železnic ni. Dolenjci moramo trpeti zaradi Madjarov. Do Karlovca ne dovolijo naše vlade železnice. Da bi Reka in Hrvatska imela kaj koristi na račun Trsta, tega ne. Te stene se ne more predreti. Skusili so to že vsi, ki so stem prišli pred naše vladne mogotce. Prej se zgodi, da bodo Madjari do Metlike zgradili železnico ter ves promet Belokrajne napeljali na Karlovec. To bo prav lepo za Novo mesto — Ljubljano. Potem še ščetin ne dobimo sem in Ljubljančani bodo drago plačevali mast. Privoščimo jim to z našega lokalnega stališča in Gorenjcem, ki še nosijo denar v hranilnice, mi Dolenjci pa istega iz njih.

Pa železnina, premog! Na Dunaju so se zbrali industrijalci in agrarci. Ti prerešetujejo američansko industrijo ter poljedelstvo. Našli so, da nas Avstrijce Amerika v vseh ozirih prav pošteno tepe. Ti možje strokovnjaki so jako učeni, praktični, vsestransko omikani ljudje. Gledali so nekateri ameriško življenje sami. Eden teh je našel le-to: 1) Večje bogastvo narave v Ameriki (uniji) in bolj nadarjeni ljudje, kakor v Evropi. (Überlebensgrösse); 2) Notranji trg s 77 milijoni po večjem bogatih, ter dobrih, pametnih delavcev, na katerem trgu je prostor za najrazvitejšo specializacijo v industriji; 3) Neumorljiva poboljšanja tehnike z idealom automatfabrike; 4) Nikdar počivajoče znižanje stroškov produkcije z edino izjemo glede mezd; v tem sodelujejo zasebniki dežele in država. 5) Najbolj razvita prometna sredstva na vodah in na kopnem; monopoli se glede njih ne trpijo. 6) Ljudje mej sabo dobro izhajajo, spravljivi so in prosti malenkostnih ozirov; zaradi tega so velike družbe in trusti mogoči; 7) S tem v zvezi energična trgovska organizacija, ki temelji po večjem na moralni podlagi. 7) Priprostost in cenenost državnega in dež. oskrbništva, zato manj nevoščljivosti, nasprotja, manj zavlačenja in neproduktivnih stroškov. 9) Navajanje že v mladosti na lastno odgovornost in samoupravo, nasprotnost proti prebendom; 10) Samozavest nasproti Evropi, v nekaterih ljudeh tudi sovraštvo proti stari domovini; 11) Delo kot ideal ljudstva v občini in državi; 12) Energična drž. trgovska politika; vsa zunanja politika unije je trgovska; v brambnih postavah proti Evropi so Amerikanci mojstri.

Podajmo nekaj primerov o ameriški produktivnosti in o transportu. V Avstriji imamo dosti navadnega premoga (Braunkohle), kamnitega (Steinkohle) pa ne. Ta (Cokes) se rabi le za talenje rud. Najboljši premog te vrste (Connes Whiler-Cokes) stane 100 kil v Ameriki 86 vinarjev, danes morda 1 krono. V Avstriji stane 100 kil. 3 K 20 h. Zaradi tega že stane železo (Roheisen) pri nas za 2 K 40 h več, ko onkraj morja. Amerika ima veliko najboljših rud in — čudno — v bližini premoga). Alaboma, Pensilvanija, Kanada so središča rud in premoga. Pri nas stane produkcija 100 klg. železa 7—8 kron, v Ameriki 2 K 70 h. Vožnja stane v Ameriki po železnici na 1800 kilometrov, t. j. trikrat tako daleč kakor z Dunaja v Trst 58 vin. Na železnicah teko vagoni, ki nosijo po 650 met. stotov železnine. V Ameriki se vsako leto 24 miljonov metrskih stotov železniških relsov pripravi, v Avstriji le 700 tisoč. V Ameriki napravijo posamezne fužine po 7 miljonov met. stotov šin, torej v enem mesecu toliko, kakor vsa Avstrija v enem letu. Vlani je šlo v Rusijo iz Amerike 10 miljonov met. stotov železniškega materiala. In tako naprej v produkciji pleha in v drugem. Rud imajo v Ameriki v izobilju, posebno je železo 60 do 80 odstotno.

LISTEK.

Kako se je sklenila zaveza ciganov.

(Iz cikla: Henry Murger: Scènes de la vie de Bohème.)

(Dalje.)

Vratar je bil od tega dejanja tolike radodarnosti, katere ga njegov gospodar ni nikakor privadil, tako ganjen, da je dal svojo čepico zopet na glavo.

Gosped Bernard pa, ki bi tak prestopek postav socialne hierarhije ob vsakem drugem času kar najstrožje pokaral, tega skoro opazil ni. Nataknil si je svoja očala, odtrgal pečat s spoštljivim obrazom vezirja, ki prejme kak sultanov ferman, ter začel čitati pisanje. Toda že pri prvih vrsticah je naredilo strašno namrdnenje kakor školjka rudeče gube v maso masti njegovih meniških brad in njegove male oči so streljale strele, ki bi skoro užgale šope las njegove puštrave baroke.

Navsezadnje so bile poteze njegovega obraza zmešane in strašne, kakor da bi na njegovem obrazu razsajal grozovit potres.

Vsebina pisma, katero je, napisano na poli papirja s pečatom vojnega ministrstva, prinesel dragonec v največji naglici, in o katerem je mojster Durand vladi napisal pobotnico, je bila sledeča:

Moj gospod in hišni gospodar!

»Vljudnost, ki je po zatrdilu mitologije mati dobrih šeg in navad, me sili, da Vam s tem naznanjam, da sem v grozovitem položaju, da se to pot ne morem poslužiti splošno običajnega načina, plačati svojo najemščino — posebno običajno, ako se jo dolguje. Do danes zjutraj se mi je nada laskala, da mi bo možno praznovati ta lepi dan s tem, da poravnam vsoto vseh treh prošlih rokov. O himera! Sanje! Ideal! Ko sem spaval na blazini goljufive gotovosti, je uničila usoda — grški ananke — vsa moja upanja. Denar, s katerega prejemom sem računal — o Bog, kako gre slabo kupčija!!! — je izostal, in od vseh precejšnjih svot, katere bi moral dobiti, sem prejel do sedaj le šele tri franke, katere se mi je posodilo, in katerih se Vam niti ponuditi ne upam. Toda lepši dnevi pridejo za našo lepo trancijo in tudi zame, ne dvomite o tem, gospod. In kakor hitro napočijo, privzel si bom krila utranje zarje, da Vas o tem obvestim ter pridem po dragocene predmete, katere sem zapustil v Vaši hiši, in katere polagam v Vaše in postave varstvo, ki Vam prepoveduje, jih prodati pred pretekom enega leta, ako bi morebiti hoteli na ta način priti do svot, ki so zapisane v conto-knjigi moje poštenosti v Vašo korist. Prav posebno priporočam svoj glasovir Vaši dobrohotni skrbnosti in istotako veliki okvir s šestdeset kodri las, katerih različne barve tvorijo celo lestvico barv las, in ki so bili z amorjevimi škarjami odvzeti čelu Gracij.

»Radi tega zamorete, gospod in hišni gospodar moj, razpolagati z razkošnimi sobanami, v katerih sem dosedaj bival. Dajem Vam v to dovoljenje s svojim lastnim podpisom.

Aleksander Schaunard.«

Ko je prečital gospod Bernard to epistulo, katero je spisal umetnik v biroju nekega, v vojnem ministrstvu uslužbenega prijatelja, do konca, je zmečkal papir v brezmejni togoti, in ko so njegove oči na to padle na papa Duranda, ki je še vedno čakal obljubljene napitnine, vprašal ga je osorno in jezno, kaj ima še tu opraviti.

»Čakam, gospod Bernard.«

»Česa?«

»Toda Vaša velika dobrotljivost ... radi dobrega poročila!« .... je jecljal vratar.

»Poberite se! Kaj, vi, tič, se predrznete v moji sobi obdržati svojo čepico na glavi?!«

»Toda gospod« — — —

»Naprej, brez ugovora! Poberite se! Toda ne, počakajte! Hočemo iti gori v sobo tega lopova umetnika, ki se je pobral, ne da bi mi plačal.«

»Kako?« je vzkliknil vratar. »Gospod Schaunard?« ...

»Da, gospod Schaunard!« je upil gospodar, kogar jeza je postajala vedno večja. »In če je le najmanjšo stvarico odnesel, vas spodim — razumete?! Vas spodimmm!«

»To pa vendar ni mogoče«, je jecljal ubogi vratar. »Gospod Schaunard se še ni izselil — šel je le, da menja denar ter pripelje voz za odpravo svojega pohištva«.

»Za odpravo svojega pohištva?!« je tulil gospod Bernard. »Hitro, prepričan sem, da je že pri tem. Ta čedni patron vam je nastavil zanjko, da vas odstrani iz vaše lože, bedak, kakršen ste!«

»O jaz neumnež!« je vzkliknil papa Durand tresoč se pred olimpiško jezo svojega gospoda in gospodarja, ki ga je vlekel proti stopnicam.

Ko sta obadva prišla na dvorišče, ustavi vratarja mladi mož z belim klobukom.

»He, vratar! Kaj pa naj to pomeni? Ali ne bom še kmalu dobil svojega stanovanja? Ni-li danes 8. april? Ali nisem tu vzel stanovanja ter vam dal are — da ali ne?«

»Oprostite, gospod,« je odgovoril hišni gospodar, »takoj sem vam na uslugo. — Durand« se je obrnil nato do hišnika, »jaz razložim celo stvar sam gospodu tukaj. Vi pa letite med tem gori, lopov se je na vsak način vrnil ter gotovo zdaj skupaj zlaga svoje reči. Ako ga najdete gori, ga zaprite ter pridite zopet doli, da greste po stražo.«

Papa Durand je izginil po stopnicah.

»Oprostite, gospod,« se je obrnil nato gospodar z globokim priklonom zopet do mladega gospoda, s katerim je bil sedaj sam — »s kom imam čast?«

»Jaz sem Vaš novi najemnik, gospod. Najel sem v šestem nadstropju tega stanovanja sobo, in postajam že jako nepotrpežljiv, ker stanovanje še ni prosto«.

Avstrijsko železo je komaj 20—40 odstotno.

Premog je v Ameriki najboljše kakovosti in ga je neizmerno veliko. Zemlje za pridelovanje pšenice ima unija 21 milijonov hektarov. (1¾ orala 1 hektar.) Leta 1898 je pridelala unija 178 milj. met. stotov pšenice. Pa je še le komaj 30% zemlje za pšenico godne v rabi. Avstrija je dobila iz Amerike 1899 leta — 159338 met. stotov pšenice, rži 175832 met. stotov, deteljnega semena 2354 met. stotov. 13 hektolitrov pridelajo zdaj Američani na hektaru zemlje. Socialist Liebknecht je govoril: „Najtrša glava proti socializmu je kmet. Ali ameriško žito začenja to glavo mehčati, to ga goni iz njegove kmetije in ga dela proletarca, ga dela branitelja sedanjega reda sovražnika istega.“ V Ameriki stane meterski stot pšenice 3 gld. 50 kr., mi Avstrijci ga ne moremo prikmetovati pod 9 gld., na Madjarskem ne pod 7—8 gld. V Ameriki vozijo po železnicah meterski stot miljo daleč za $^3/_{10}$ krajcarja, po morju iz Novega Yorka v Liverpol za 20 kr. metrski stot. V Evropi stane met. stot amer. pšenice 5 gld. Zato se je uvoz amer. žita pomnožil od leta 1830 do 1870 za 90 krat.

In tako je v vsem. Surovo maslo, špeh, razne masti, prekajeno meso, tudi sveže meso, sadje, kolikor se ga hoče, se dobi cenejše iz Amerike.

Zdaj pa drži pridnega, pametnega Slovenca pri samostanski juhi in ričetu doma, zdaj razpelji železnice, zdaj koplji „blesteči“ premog, zdaj kuri in tali železne hribe, zdaj imej „Slovenca“ za norca, Dolenjca ne boš! Statistično je dokazano, da se Američani ne morejo sami iz sebe zaploditi do števila, kakoršnje je za ta velikanski svet potrebno. Američani so pametni ljudje, nimajo več otrok, kakor jih dobro prerediti in preskrbeti morejo in naj Zola še toliko piše o familijah z 10 otroci. Evropejec mora priti tje in tudi v ameriško delo. Zraven še zamorec in mongol. Pa prej bodo Američani zaprli tem slednjim vrata, nego Evropejcem. Le nešolanost, neomika zamore sčasom Slovencem pot zapreti. Torej, da se reši naš ubogi narod, kojega zemlja je bogata, da se naj Amerika proti njej kar le skrije, ni druzega sredstva, kakor pred kat. duhovnikom poklekniti, mu izročiti zemljo, šolo, hranilnice, posojilnice, žene in dekleta. Menihe v deželo, paternošter v roke in rude bodo klile iz zemlje, veliki dimniki bodo na vseh koncih in krajih in slapovi v Krki bodo dali električno moč in razsvitljavo za vso Avstrijo!

Trgovska obrtna zbornica v Ljubljani ne upošteva polovice Kranjske, Dolenjske. Ta pritožba „Slovenčevega“ dopisnika je opravičena. Ali stvar je sitna. Dolenjci so malomarni in res nimamo preveč denarja, da bi ga trosili za vožnje v Ljubljano. Vožnja ta je tudi počasna, kakor nikjer v Avstriji. 74 kilometrov pa 3 ure. Persiflaža na zdajšnje železnice. Dosti časa se zgubi. Poznamo le enega Dolenjca, ki se je udeleževal zborniških posvetovanj in to je bil g. Krajec. Poskusite Gorenjci in drugi ter volite prihodnjič 10 Dolenjcev v trgovsko obrtno zbornico, boste videli, da se bo redko kdo udeležil zborovanj. Volite „Slovenčevega“ dopisnika gotovo. Ime Vam naznanimo.

Vse je v lepi zvezi. Malomarnost povsod, kjer je tako malo upanja na boljše čase. Socialni demokrati postanimo vsi in komunizem upeljimo, pa mnogoženstvo, pa bomo rude in premog kopali in veselo živeli.

»Ne vem, kaj bi naredil radi tega«, je odgovoril Bernard. »Imam žalibog malo diferenco z enim svojih najemnikov, ravno onim, v katerega sobo pridete Vi.«

»Gospod Bernard! Gospod Bernard!« se je začul v tem trenutku glas papa Duranda iz okna najvišjega nadstropja poslopja, »gospoda Schaunarda ni tu, pač pa je njegova soba ... norec, kakršen sem! hotel sem reči, da ni vzel ničesar seboj, niti enega lasu, gospod Bernard!«

»Že dobro, pridite doli«, je zaklical gospod Bernard nazaj. »Potrpite le še malo«, se je obrnil nato k mlademu možu. »Moj vratar mora stvari mojega plačanja nezmožnega najemnika takoj spraviti v klet in tekom pol ure se boste mogli vseliti. Vrhu tega pa še vaših mebljev ni tu«.

»Oprostite, prosim«, je odvrnil mirno mladi mož.

Gospod Bernard se je ozrl, pa ni ničesar opazil razun ogromnih okvirov, ki so že njegovega vratarja navdajali z nemirom.

»Kako to!« je mrmral. »Oprostite ... toda jaz ne vidim ničesar«

(Dalje prih.)

Finančna nagodba med Hrvaško in Ogrsko.

Hrvaška regnikolarna deputacija je ravnokar poslala ogrski deputaciji svoj odgovor na ogrski renuncij z dne 24. februvarja 1903. V tem odgovoru madjaronska vlada na Hrvaškem pač sama nehote prizna, da ima hrvaški narod tudi glede finančne skupnosti odveč povoda, sovražiti ogrsko »sestrico« in njene zvite račune.

V obsežnem odgovoru hrvaške regnikolarne deputacije sta le dve točki, glede katerih se deputaciji ne morete zediniti, kajti pri vsej ljubezni in popustljivosti hrvaških vladnih organov napram Ogrski, vendar ne morejo in ne smejo privoliti, da bi se Hrvaška še nadalje na tak način izsesavala, ker bi sicer prišlo do bankerota v Hrvaški. V prvi vrsti je § 13. nagodbe, ki določa, da se morajo od dohodkov Hrvaške in Slavonije najprej odtegniti tiste svote, ki se rabijo vsled nagodbe za izdatke avtonomne uprave teh dveh kraljestev; šele preostanek se sme porabiti za skupne zadeve. Ogri pa zahtevajo, da se ta paragraf sploh opusti, ker je bil le začasen za 10 let. Ogrska vlada potemtakem ne vpraša, kako Hrvaška in Slavonija pokrijete svoje potrebe, niti smeta razpolagati s svojimi lastnimi dohodki, pač pa določno predpisuje, kolika mora vsaka teh kraljevin prispevati za »skupne« zadeve, naj dobe denar kjersibodi.

Hrvaška regnikolarna deputacija vsled tega zahteva, naj se piše natanko izkaz o dohodkih hrvaške kraljevine. Ravnotako natančno pa morajo biti določeni tudi izdatki za skupne zadeve. Kaj sicer pomagajo Hrvaški najnatančnejši računi o dohodkih, ako pa sme ogrski parlament po svoji volji določiti skupne izdatke.

Druga zadeva, zaradi katere se deputaciji ne morete zediniti, so užitninski davki. Velika krivica se godi Hrvatom, kako se ti dohodki zaračunavajo. Ravno vsled tega krivičnega zaračunanja je prišlo Hrvaško v finančno bedo. Dočim so dohodki užitnine od leta 1890. do leta 1898. narasli za 4,549.864 K ali povprečno na leto za 555.540 K, so padli od leta 1898. za 1,205 362 K ali za 401.787 K na leto. To se pravi, dohodki iz užitninskega davka so padli le na madjarskih računih, v resnici so pa rasli za madjarsko malho.

Nasprotno pa so rasli izdatki za avtonomno upravo za kraljevini Hrvaška in Slavonija. Leta 1890. so znašali stroški 13,066.478 K, l. 1901. pa že 19,146 111 K. Na ta način so bile potrebščine za 3¼ milijonov K večje, kot jih dobiva Hrvaška potom 44% pokritja. Hrvaška in Slavonija sta vsled tega porabili ves blagajniški preostanek ter se še morali Ogrski zadolžiti za 3 milijone kron. Od tedaj sta pretekli že skoraj dve leti ter se je to razmerje v tem času še povečalo.

Vse to so hrvaški madjaroni bili primorani povedati madjarskim bratom v renunciju ter jim zaklicati: Tako ne gre dalje! Ako pa hrvaški narod glasno protestuje proti temu krutemu izsesavanju, pa se pošljejo nadenj orožniki in vojaki.

Avstrija in Italija.

V zvezni državi, v diplomatični posestrimi Italiji se razlegajo klici »Proč z Avstrijo!« ter se javno zažiga avstrijska zastava. To so jako sumljivi znaki trozveznega prijateljstva. In vse to zaradi tega, ker se avstrijskim Italijanom vsled nemške trme ni dovolila italijanska vzporednica na nemškem vseučilišču, dasi se na drugi strani vlada peha, čimpreje ustanoviti italijansko pravno fakulteto izven Inomosta. Državni tajnik Bacceli je popolnoma pravilno odgovoril v italijanski zbornici na tozadevno interpelacijo, vendar se je o njegovem govoru razvila dolga debata, v kateri je rekel poslanec Allesio, da so zavladala v zveznem razmerju med Italijo in Avstro-Ogrsko »mučna nesporazumljenja«. Italijani, da so prisiljeni dvomiti nad odkritosrčno zvezno zvestobo Avstro Ogrske. Ta zveza da je brez vsakega prijateljstva. Namigavalo se je celo, da tli med Avstro-Ogrsko in Italijo tajno v Albaniji. Italijani sami ne verjamejo, da bi bilo to res. To so jim le izgovori. Nezadovoljnost vlada v Italiji le zaradi tega proti Avstriji, ker jih avstrijski vladar še ni počastil z obiskom. To se občuti v Italiji posebno mučno letos, ko sta bila v Rimu angleški kralj in nemški cesar. A tega ni kriva trozveza niti avstrijska diplomacija, temveč klerikalna moč in klerikalni vpliv, katerega se v Avstriji ne moremo otresti. In v tem oziru je italijanska nezaupnost nekoliko opravičljiva. Klerikalizem ni nikjer prijatelj centralne evropske zveze.

Politične vesti.

— Nagodbeni odsek je dognal obravnavo carinske in trgovinske pogodbe do točke X. Prihodnja seja bo v sredo. Splošno se sodi, da bo odsek rešil svoje delo do drugega četrtka po Binkoštih.

— Deželni zbori se skličejo ali meseca julija ali pa šele v jeseni. Od ene strani se namreč zatrjuje, da bo vlada koncem junija odgodila državni zbor do jeseni, ako se ji ne dovoli budgetni provizorij parlamentarnim potom. V tem slučaju se bodo julija sklicali deželni zbori. Z druge strani — in sicer z verjetnejše — pa se zatrjuje, da misli vlada, ako bodo Čehi budgetni provizorij obstruirali, odgoditi državni zbor le nekaj dni čez prvi julij, da ga pa že zopet skliče sredi meseca avgusta. V tem slučaju bi se sklicali deželni zbori šele v jeseni. Poljaki želijo, da se skličejo deželni zbori že v juliju. Vladna odločitev je odvisna od krize na Ogrskem.

— Za slovensko vseučilišče. Češki klub je sklenil, krepko podpirati slovensko zahtevo po ustanovitvi slovenskega vseučilišča. K dotični klubovi seji so bili povabljeni poslanci Ploj, Biankini in Vuković.

— Ogrska kvotna deputacija se je včeraj konstituirala. Predsednikom se je izvolil Avrelij Dessewffy, poročevalcem pa poslanec Maks Falk. Svoje meritorno posvetovanje začne deputacija dne 4. junija.

— Maloruski državni in deželni poslanci so začeli izdajati nemško pisan dnevnik »Ruthenische Revue«. V tem listu hočejo obveščati evropski svet o trpljenju, potrebah in razvoju Malorusov v Galiciji, Bukovini, na Ogrskem, Ruskem in v Ameriki brez strankarskega stališča.

— Zboljšanje plač avskultantom. Budgetna komisija gosposke zbornice je razpravljala včeraj o zakonskem načrtu poslanske zbornice glede zboljšanja plač avskultantom in pravnim praktikantom. Vlada je izjavila, da ne more odobriti zakona, ker bi znašali stroški 1,117.000 K ter bi tudi ne bilo pravično razmerje s konceptnimi praktikanti drugih strok. Obenem je predložila vlada spremenjen načrt, vsled katerega dobe avskultanti, praktikanti aspiranti in zapriseženi elevi po treh letih praktičnega službovanja, ako so dobro porabni, brez disciplinarnih kazni ter polože praktične izpite, letnih 1600 K, ako imajo višje predštudije, sicer pa letnih 1200 kron. Stroški za tako zvišanje so proračunjeni na letnih 700.000 K. Komisija je ta vladni načrt z malimi spremembami sprejela.

— Olajšave pri zrelostnih izpitih. Naučno ministrstvo je odredilo, da smejo tisti abiturijentje srednjih šol, ki so pri jesenskem zrelostnem izpitu propadli iz enega predmeta, ponavljati izpit koncem prvega semestra v mesecu februvarju. Na ta način ne izgube celega leta, temuč se že lahko v poletnem semestru vpišejo na vseučilišču.

— Za volitve v srbsko skupščino, ki se vršé 1. junija, je izmed 130 kandidati 106 vladnih brez protikandidatov. Opozicionalci so postavili 26 kandidatov. Na ta način je vladi že zagotovljena velika večina.

— Iz Macedonije se poroča, da se je vršil pri Radivišču boj z vstaši. Vseh Bolgarov je dosedaj zaprtih nad 3000. Hilmi paša je svetoval sultanu, naj se aretiranci izženejo v Malo Azijo. Sultan pa predlogu ni pritrdil.

Dopisi.

Iz Št. Janža na Dolenjskem Hvala Bogu in deželni vladi — Janeza Bezeljaka, bivšega našega kaplana, smo se znebili! V prisilno delavnico so ga utaknili. Nesrečni človek! Bezeljak je sad izgoje katoliških klerikov v lemenatih. V gimnaziji je kmetski sin sam sebi prepuščen revež, v lemenatu pride v sužnost. V letih, ko se ljubezen oglaša, se mora neumno zaljubljati v čeznaravne pojme. V letih akademične prostosti mora hoditi paroma na sprehod, kakor vol na semenj. Tako se potem izcimlja seksualna perverznost. Te lemenate je treba razgnati. Teolog-akademik naj bo prost človek in naj obiskuje vseučilišča kakor protestantski bogoslovec. In proč z nenaravnim celibatom. Take napake, kakor jih kaže Bezeljak, se najdejo tudi med lajiki A pogosto se najdejo le med katoliškim duhovništvom. Saj se je na Slovenskem prigodilo, da so morali premestiti vse patre nekega samostana. Vodstvo katoliške cerkve in državna pravdništva naše poklerikaljene Avstrije so znali poskrbeti za hitro pomoč s tem, da so zginili taki ljudje v samostanih kje na deželi. Posvetni ljudje morajo v ječe zaradi takih pregreh. Pod vodstvom Antona Bonaventure je to drugače. Ta škof je dopustil, da se občinstvo vedno iz nova opozarja na nezdravo vgojo katoliškega duhovenstva. Po § 10. domovinske postave z dne 3. decembra 1863, št. 105 drž. zak. pripada duhovnik na oskrbo tisti občini, v kateri je slednjič bil. V tem je uradniku enak. Posvetna oblastva zahtevajo zdaj od naše šentjanške občine, da naša občina za tega katoliškega duhovnika Bezeljaka skrbi in plačuje. Katoliška cerkev, ki toliko trotov redi in dobro redi, ki ima tako ogromno bogastvo, ne more preskrbeti tega nesrečneža, plod njene izgoje. To je menda prvi slučaj, da mora občina skrbeti za perverznega duhovnika in še perverznega v tako delikatnem oziru. Kako postavodaja v Avstriji lepo skrbi za katoliške duhovnike, ki imajo toliko fondov iz prošlosti na razpolago! — Uboge avstrijske in še bolj uboge slovenske občine, ki dajejo toliko denarnih žrtev za ta cerkveni kult, pa morajo še preskrbljevati take duhovnike! — Ni prav to in dokler bode Bezeljak živel, bo živ vedno spomin na umazanost oskrbništva bogatije katoliške cerkve. Ta nesrečnež se ni izgajal v družbi lajikov, on je bil gojenec katoliškega lemenata. Ta rana ni rana na našem telesu, ampak rana na rimskem sistemu katoliške cerkve, ki se ne šteje med posvetne uredbe. Vsakokrat, kedar bodemo Šentjanžani morali plačevati kaj za tega katoliškega duhovnika, bodemo rekli: fej vas bodi! Naš Anton Bonaventura je podvržen vplivu mesca, On hodi po strehah. Enkrat bo padel z nje. Tista religioznost, na katero zdajšnje naše duhovenstvo vse svoje spake riskira, bo minila in tem hitreje, ko se taki slučaji ponavljajo. Le še več jih dajte Bezeljakov v občinsko oskrbovanje! Nam bode tudi prav, saj nas drugi duhovniki ne bodo mogli molsti, kakor sedaj; bodemo mošnjiček pred njimi skrivali ali tudi pred njihovimi nosovi ostentativno zadrgnili.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28 maja.

— **Osebne vesti.** Oficial v deželni prisilni delavnici Fran Pavločič je imenovan kontrolorjem. — Vladni koncepist v Ljubljani Makso baron Winkler pride k okr. glavarstvu v Litijo, vladni konceptni praktikant Rajko Svetek pa k okr. glavarstvu v Kočevje.

— **Nemško časopisje** nadaljuje s svojim hudobnim ščuvanjem zastran nedeljskega dogodka. »Tagespošta je prinesla že včeraj iz znanega peresa potekli ‚Brandartikel‘, prilogica »Grazer Tagblatta« pa debutira danes s takim še sovražnejše pisanim ‚Brandartiklom‘. To se vse kar cedi blazne sovražnosti proti Slovencem. Da se upa »Grazer Tagblatt« povčerajšnjem sodnokomisijskem izidu še tako pisati, to je res predrznost, ki presega vse meje. Sicer pa se utegnemo o tem že še pomeniti. Končno konstatiramo, da gospod deželni predsednik baron Hein v današnji »Laib. Ztg.« ni niti z besedico odgovoril na naš včerajšnji poziv, naj pravično in nepristransko pojasni, kar je dognal sodnokomisijski izid.

— **Velika iredentistična demonstracija v Trstu** se je zgodila v torek zvečer v gledališču »Politeama Rossetti«. Ta večer se je uprizorila Verdijeva opera »Ernani«. V Trstu se ta opera že 15 let ni pela, ker tega cenzura ni dovolila, saj je Verdijev »Ernani« tisto delo, ki je pred revolucijo v Italiji najbolj oživilo narodno zavednost. Edinstvo in osvobojenje Italije se je takorekoč zgodilo ob zvokih te opere. To ve vsak Italijan in zato ni čuda, da je bil Trst pokonci, ko je cenzura dovolila, da se po 15 letih uprizori »Ernani«. Gledališče je bilo natlačeno polno. Ko so v tretjem dejanju peli mogočni zbor »Siamo tutti una sola famiglia« (vsi smo ena sama rodbina) — je nastal pol ure trajajoč vihar. Zbor se je moral sedemkrat ponoviti, po gledališču pa so grmeli klici »Viva l' Italia« — »Fora l' Austria« — »Abbasso l' Austria«. Z galerije so metali listke v barvah laške trobojnice in z napisom »Viva l' Italia«. Da bi se zbrano občinstvo še bolj razvnelo in še bolj razsajalo, so metali tudi črno-rumene listke, na katerih je bil napis: »Živio Radecki, uničevalec podlih Italianov«. Seve so te listke iredentovci sami trosili in ž njimi provzročili pristno in nepristno ogorčenje. V isti namen so razvili tudi črno-rumeno zastavo in jo potem »v ogorčenju« raztrgali in poteptali. Predno se je začelo četrto dejanje, so demonstrantje zahtevali, da mora orkester svirati tržaško himno, kar se je tudi zgodilo. Končno so dobile demonstracije tak obseg, da se predstava ni mogla nadaljevati. Vladni komisar je slednjič zaukazal, da se mora predstava ustaviti in gledališče izprazniti. Ko se je to zgodilo, je hotela velika množica iti demonstrirat pred italijanski konzulat, ali tam je bil postavljen policijski kordon, ki je zabranil pristop in množico razgnal. Trije demostrantje so bili aretirani. Za danes je bila napovedana druga predstava »Ernanija« ali policija jo je prepovedala.

— **Kaj vse je možno v dobi civilizacije in humanitete!!** Nekemu siromaku v Trstu je dne 18. t. m. ob 9. uri zjutraj umrlo novorojeno dete. Tretje dete v rodbini. Ker pa ima ta rodbina le eno sobo na razpolago, so morali seveda vsi ležati v isti sobi z mrličem. Mož je šel še istega dne ob 11. uri predpoludne na magistratni urad, da bi iz-

Dalje v prilogi.

posloval brezplačen pogreb. Ugodili so mu in mu napravili potrebno listino. Ob 2. uri je šel h kapodistretu, kjer je tudi opravil po svoji želji. Takoj na to je šel k znanemu italijanskemu duhovniku v cerkev sv. Vincenca v Rocolu. Ta pa se je zvijal in zvijal in poslal moža v daljno cerkev sv. Antona Novega. Od tu je mož šel zopet v prvo imenovano cerkev. Po dolgem zvijanju se mu je vendar obljubilo, da bo pogreb naslednjega dne popoludne, a da ga (duhovnika) morajo, čim dvignejo mrliča iz hiše, priti avizirat, da pride nasproti, ker on da ni dolžan hoditi po klancu ulice Porta. Naslednjega dne je mož poslal neko žensko prosit rečenega duhovnika, naj vendar pokoplje otroka. Zopet isto zvijanje in izgovarjanje in zopet ni bilo pogreba. In fakt je ta, da se je pogreb vršil šele v sredo popoludne. Mrlič je ležal torej v hiši celih 54 ur. A nota bene: z mrličem vred je morala dve noči ležati tudi vsa družina s porodnico vred!!

— **Poročil** se je v Cerkljah g. Josip Lapajne z gdč. Juliko Vavkenovo. Čestitamo!

— **Društvena gouba.** Zadnji občni zbor imenovane godbe, kateri se je vršil v pondeljek »pri Štruklju«, bil je zaradi pičlega obiska od strani podpornih članov — nesklepčen. Vsled tega odločil se je sedanji odbor sklicati še jedenkrat, in sicer zadnjikrat občni zbor, kateri se bode vršil jutri v petek dne 29. t. m. v restavracijskih prostorih g. Rozmana »pri Zlati ribi«. Nadaljni obstoj godbe je zasiguran, sosebno ker je financijelni položaj društva zelo ugoden; pričakovati je torej od strani podpornih članov najboljše udeležbe. Odbor.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je g. Ivan Jebačin, trgovec in tovarnar, včeraj vročil 200 kron povodom kupčije z družbino kavino primesjo. V tem kratkem času je družba od kave prejela 4000 kron. Pri tej ljubi nam priliki to domače, izvrstno blago najtopleje priporočamo ter prosimo, naj požrtvovalno slovensko rodoljubje tem načinom še bolje podpira vseslovensko šolsko družbo.

— **V Šmartnem ob Savi** otvori g. Matija Dolničar, ki je dolgo časa imel znano izvrstno gostilno v Trbovljah, na binkoštni pondeljek svojo novo gostilno. Opozarjamo na to vse ljubljanske izletnike. Zasluženi renomé, ki ga uživa gosp. Dolničar, jamči, da bodo izletniki v vsakem oziru dobro postreženi.

— **Z vlaka padel.** Predvčerajšnjim popoludne je v bližini postaje Brezovica zavirač Jakob Čerček, stanujoč v Holzapfelnovih ulicah št. 7 padel po nesreči z vlaka št. 134 na kraj železničnega tira in se trklal približno še tri metre v globočino ter se na glavi in na levih rebrih težko poškodoval. Naložili so ga potem na vlak št. 121 in ga pripeljali v deželno bolnico.

— **Prst odtrgalo.** Dne 25. t. m. je mizarskemu pomočniku Franu Novaku v Jesenicah strugarski stroj odtrgal kazalec na levi roki.

— **Iz Litije** se nam piše: Tatje, od katerih se vedno kaj čita v »Slovenskem Narodu«, tudi nam in okolici niso prizanesli. Predzadnji torek po noči zažgali so na koncu trga pri Šrangarju in poklicali soseda Lesarja, da gori. Ko je ta z ženo šel gasit, ukradli so mu ves denar iz miznice in boljšo obleko. Poskusili so ti lopovi tudi že na Savi, Momolju, Polšniku, a se jim ni povsod posrečilo kaj dobiti. Našim orožnikom se še do zdaj ni posrečilo dobiti katerega teh lumpov in to le zato, ker jih je premalo, ker tolpa mora biti precej velika. Prav hvaležni bi bili gospodu okrajnemu glavarju, če bi on našo in druge bližnje orožniške postaje dal za toliko časa pomnožiti, da bi se vsaj nekaj teh potepuhov dobilo, ker pred ne bo miru. Če pa taka pomnožitev ni mogoča, naj bi pa župani dali na patrolo idočemu orožniku nekaj mož, ker en sam orožnik vendar ne more veliko storiti in kaj hoče, če pride celi tropi nasproti, zlasti, ker je bajè še oborožena.

— **Vrsta porot pri tukajšnem dež. sodišču.** Dne 2. rožnika: France Zupet, hlapec iz Ljubljane (uboj). Janez Cedilnik, krojaški pomočnik iz Podgorice (težka telesna poškodba). Dne 3. rožnika: Frančiška Rak, dekla iz Ihana (detomor). Štef. Pečan, kajžarja sin iz Polhovegagradca (zažig). Dne 4. rožnika: Janez Čik, mlinar brezstalnega bivališča in Marija Korbar, dninarica iz Mengša (tatvina). Anton Šiška, mizarski pomočnik iz Sela (težka telesna poškodba). Dne 5. rožnika: Jakob Vodnik, delavec iz Gabrške gore (goljufija). Fran Smolej, odpuščeni jetničarski paznik iz Kranjske gore in Josipina Božič, posestnika hči iz Begunj (tatvina, oziroma udeležbe tatvine). Dne 6. rožnika: Franc Sajovec, vžitkar iz Reke (goljufija in tatvina). Dne 8. rožnika: Janez Gašperin, tovarniški delavec iz Senožet (težka telesna poškodba).

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1.) Avgust Hribar, ključavničarski vajenec v Ljubljani, je iz jeze zagnal Antonu Kotniku dleto v desno stegno in ga nevarno ranil; obsojen je bil na 5 tednov ječe. 2) Jakob Sever iz Černuč je v Tišlerjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah v Ljubljani ponoči 22. grudna 1902 v spalnici, kjer je prenočil, vzel Antonu Šebeniku 100 K, Janezu Šebeniku pa srebrno žepno uro z verižico. Sever je bil že zaradi hudodelstva zažiga in opetovano zaradi hudodelstva in prestopka tatvine kaznovan; obsojen je bil na 14 mesecev težke ječe. 3) Jerner Žnidaršič, tesar na Štorovem, je s steklenico Karola Mesteka po levem licu in očesu udaril in ga nevarno ranil baje zato, ker mu je okvarjenec preje enkrat vpričo več fantov zadal zaušnico. Sodišče ga je na 7 mesecev težke ječe obsodilo. 4) Jakob Jeraj iz Bevk je bival 10 let v Braziliji in se je s tem odtegnil naborni stavi. Izgovarja se, da je mislil, ker je bil pri prvem vojaškem naboru za vojaka nesposobnim s oznan, da mu je sedaj prosto v Ameriko potovati. Obsojen je bil na 10 dni strogega zapora in na 10 K denarne globe.

— **Nepreviden voznik.** Včeraj dopoludne privozil je po Emonski cesti Ignacij Žnidaršič, mesarski pomočnik pri Košenini v Kolodvorskih ulicah št. 6 in zavil na Rimsko cesto tako naglo, da se mu Jebačinov hlapec Ivan Zalokar v Florjanskih ulicah št. 37 ni mogel z vozom pravočasno izogniti in je zadel konja in ga podrl. Konj je dobil desno zadnjo nogo v kolo in si jo je precej poškodoval. Zidarji pri Cacakovi hiši so Žnidaršičev voz ustavili, da se ni še večja nesreča pripetila.

— **Z voza padel** je včeraj popoludne v Streliških ulicah Dolenčev hlapec Jakob Podržaj, stanujoč v Prečnih ulicah št. 4. Bil je pijan in je v pijanosti tako podil konja po Resljevi cesti, Kopitarjevih ulicah in po Cesarja Jožefa cesti, da je izgubil kolo z voza. Pijanega hlapca je policijski stražnik aretoval, konja pa sta se izročila gospodarju.

— **Bicikel ukraden** je bil v nedeljo med 11. uro dopoludne in 5. uro popoludne iz stanovanja nadporočniku Kienbauerju, stanujočemu na Mestnem trgu št. 11. Tatvine sumljiv je neki Igličev trgovski vajenec, ker je istega dne pobegnil in se ni več vrnil.

— **Nepoznana slaboumna ženska,** stara okoli 26 let, majhna, širokega obraza, rujavih oči, črnih las in širokih ust, je bila v Mariboru prijeta in v blaznico v Feldhof izročena. Kdor bi jo poznal, naj to naznani okrajni sodniji v Mariboru.

— **Povozil** je včeraj na Kongresnem trgu neki kolesar črevljarskega vajenca Franca Mohoriča, Vegove ulice št. 12. Poškodovan je na desni nogi in na rokah.

— **V Ameriko** se je odpeljalo 25. in 26. t. m. ponoči z južnega kolodvora 121 oseb s Kranjskega in 179 oseb s Hrvatskega.

— **Najdeno.** Ivana Potočnikova, Salendrove ulice štev. 3, je našla na Zaloški cesti dva neizdelana suknjiča in dva telovnika.

— **Priloga.** Za naročnike našega lista priložen je vozni red za leto 1903 od domače narodne tvrdke Iv. Bonača. Vsak naročnik dobi za nesljivo en iztis in se na reklamacije nemore ozirati. Vozni red je letos prav praktično urejen in okusno vezan. Poleg železniške in parobrodne vožnje ima tudi koledar, poštne določbe, vrednost tujega denarja itd. Posamezne knjižice so tudi na prodaj in stane komad 20, s pošto 30 vin. Dobe se pri založniku Iv. Bonaču v Ljubljani. Priporočamo praktično knjižico prav toplo.

---

* **Najnovejše novice.** Nadškof dr. Kohn je dobil od rimske kurije poziv, naj pride v Rim k zaslišanju. Nadškof pa se pozivu najbrže ne odzove. — Dva ruska gardna častnika, Gregorjev in Molostov, sta zaprta, ker so našli pri njima revolucijske spise. Gregorjev je izpovedal, da je hotel umoriti višjega prokuratorja Pobjedonosceva, da pa se mu je starček zasmilil, ko je videl, kako je slaboten Molostov je hotel umoriti nekega višjega upravnega uradnika. — Nesreča na morju. Blizu Antverpna je trčil norveški parnik v angleški parnik »Hüddersfeld«. Zadnji se je potopil, ž njim pa tudi 22 potnikov. Ponesrečenci so bili avstrijski in italijanski izseljniki. — 131.789 oseb je umrlo za kugo v Pendšabi v Indiji od 1. januvarja. do 2. maja letos. — Odbor češko-poljskih Sokolov v Berolinu je razposlal vabila za svoj letošnji veliki shod vsem češkim sokolskim društvom v Avstriji in na Nemškem ter pravi, naj bo sestanek protestni shod proti nasilstvom nad poljskimi brati na Nemškem. — Zemski ostanki Emila Zole so se prenesli v stalno grobišče na Montmartre. — Afera Humbert pride pred pariške porotnike v začetku meseca avgusta. — Predsednik Roosevelt in cesar Viljem v smrtni nevarnosti? V Washingtonu so prijeli nekega švicarskega anarhista, ki je baje hotel umoriti predsednika Roosevelta in nemškega cesarja. — Boj med vojaki in civilisti je bil te dni v neki gostilni v Gorici. Neki vojak 47. polka je zabodel v prsi nekega Sossiga. — Štrajki. V Budimpešti so ustavili delo vsi kolarski in kovaški pomočniki. — Potres so čutili v Carigradu dne 26. t. m. Potres je bil kratek, pa precej močan. — Nova protestantska fara se je ustanovila v Mitrovici v Slavoniji.

* **Spremembe v adjustiranju avstro-ogrske armade.** Z ozirom na predstoječo reorganizacijo topništva so so izdale nekatere odredbe glede obleke tudi pri drugih vojaških branžah. Topništvo vseh oddelkov dobi mesto visokih škornjev modre dolge hlače (pantalon) in čevlje za zavezavati. Moštvo tehniškega topništva dobi svetlomodre kape mesto dosedajnih modrosivih. Modro-sive (temne) hlače s pasepoilom smejo nositi častniki tudi pri pešcih. Tudi smejo nositi vsi častniki pri vajah gamaše in črne čevlje za zavezovati. Izven službe smejo nositi črno lakirano obuvalo in bele glacé rokavice, oziroma temnorujave rokavice na ježi. Za uradnike vojaške intendance in živinozdravnike se uvede novi svitli meč mesto dosedanjega v usnati nožnici.

* **Klanje židov v Kišenevu.** Sedaj šele je popolnoma dognano, kako grozovito je bilo divjanje v ruskem mestu Kišenev proti židom. 700 hiš je bilo razdjanih, razun tega do 600 trgovin. 10 000 oseb ali 2000 rodbin je brez strehe. Na mestu je bilo pobitih 45 oseb, težko ranjenih 84, lahko ranjenih pa nad 5000 oseb. Za prvo pomoč je dala vlada 60.000 rubljev. Vdove umorjenih pa se branijo vzeti denar, ker se boje novega ropanja, ako se bo slutil pri njih denar. Židje celega sveta nabirajo prispevke za svoje prizadete brate.

* **Duhovitosti nemškega cesarja.** Pri zadnjem cesarjevem obisku v Sargemündu je naznanil cesarju okrožni ravnatelj, da ga čaka pred kolodvorom 2000 devic v narodni noši. Cesar je vprašal smeje: »Ali moram vse te poljubiti?« Napram županu pa je rekel: »Skrbite za to, da bodo postale vse vrle vojaške matere!« Na vežbališču je naenkrat zahteval cesar, naj mu poiščejo majevega hrošča. Takoj je vse tekalo hrošča iskat. Ko se je posrečilo enega vloviti, dal ga je cesar v škatljico ter ga poslal v pozdrav svojemu gardnemu fuzelirskemu polku.

* **Vlak ustavljen** je bil te dni nekaj postaj pred Varšavo na zelo originalen način. Na sredi tira je namreč odkrit klečal neki mož in molil, ter se ni ganil s proge, čeprav se je bližal iz Lodza prihajajoči vlak z veliko naglostjo. Strojevodji se je vendar posrečilo vlak še o pravem času ustaviti. Mož je na vprašanje, kaj je bilo vzrok njegovemu čudnemu vedenju, povedal, da se je hotel peljati v Varšavo, ker pa vlak tam ne obstoji, pokleknil je na progo in prosil Boga, naj bi vlak na tistem mestu ustavil Mož je bil čisto prepričan, da je Bog njegovo prošnjo uslišal.

* **Taščin duh.** V Varšavi se je zbralo nekaj spiritistov, da bi poklicali nekatere umrle. Na splošno željo so sklenili poklicati duha umrle tašče nekega izmed zbranih. Duh se ni pustil dolgo prositi. V največje začudenje zbranih pa začne tašča svojega zeta oštevati. Ubogi zet je postal kmalu nervozen, in ko se mu je zdelo desti te pridige, je vrgel svečnik proti oni strani, od koder je prihajal glas. Strahovito vpitje, ki je sledilo temu energičnemu dejanju, dalo je povod, da so navzoči prižgali luč — take seje se namreč vrše večinoma v temi in zapazali v onem kotu, iz katerega je prihajal prej strogi glas umrle tašče; gospodarjevo hčerko — z razbitim nosom. Tedaj se je pa začelo vse vprek na kar najbolj surov način psovati in ta seja se je končala s tožbo pri sodniji.

* **Maščevanje ostavljenega dekleta.** Pruski major, 57 letni Reisch je imel v svoji garniziji v Poznanju ljubavno razmerje s svojo gospodinjo, Marijo Glebić. Ko je šel v pokoj ter se preselil v Berolin, je svojo večletno ljubimko ostavil ter začel ljubkovati z neko uradniško hčerjo. Glebić mu je pisala grozilna pisma, a major se je smejal. Ko je te dni zapuščal hišo svoje nove ljubimke, ga je Glebić pričakala na stopnicah ter ga po kratkem prepiru zabodla z nožem v trebuh. Major je umrl v par minutah, napadalka pa je ušla.

* **Smotke brez nikotina.** Tabačna monopola v Avstriji in na Ogrskem uvedeta prihodnjo jesen dve vrati novih smotk, ki bodo takorekoč brez nikotina, v kolikor je namreč sploh le mogoče odstraniti nikotin. Imele bodo le 06% nikotina. Takih smotk še sedaj svet nima. Ena vrsta teh novih smotk bo za javno prodajo, ena pa za specialitete.

* **Smrt radi slabih zobov.** V kirurgičnem oddelku splošne bolnice na Dunaju ste umrli vsled zastrupljenja krvi dve deklici v cvetju mladosti, ker niste dovolj pazili na svoje zobe. Kmalu potem, ko ste si dali izpuliti slabe zobe, napravila se jima je huda oteklina na obrazu, začela ju je tresti mrzlica in v treh tednih ste bili mrtvi. Vsa zdravniška prizadevanja so bila brezuspešna. Taki dogodki nas resno opominjajo, naj ne zanemarjamo zob, ker so posledice mnogokrat huje, kakor si mislimo.

* **Knez-poslovodja.** Princ Hug. zu Hohenlohe-Qeringen, pripada jedni izmed najstarejših nemških knežjih rodbin, je bil vpisan v Berlinu kot poslovodja neke družbe z omejeno zavezo v trgovinski register. Smoter te družbe ki ima 300 000 mark premoženja, se iz imena ne da jasno spoznati. Omenjeni princ se je dobro pripravil za sedanji svoj poklic. Pustil je službo deželnega svetnika in je vstopil kot volonter v nemško banko. Da bi se trgovsko še bolj izvežbal, napotil se je v Ameriko, od koder se je vrnil še le pred par meseci. Princ Hugo je brat kneza Kristijana Kraft zu Hohenlohe. Slednji ima velika posestva v gornji Šleziji in na Ogerskem in se prišteva najbogatejšim nemškim knezom.

* **O bosanski policiji** se pripoveduje sledeči slučaj: V gostilno Milana Trifkovića v Ljubuški je prišel od nabora turški mladenič Munibe Tanciča ter mnogo pil. V pijanosti je začel razgrajati ter polomil stol. Gostilničar, ki je poznal mladeniča iz bogate hiše, ki bi bil gotovo škodo poravnal, je poslal po orožnike. Prišli so trije srbski orožniki, izgnali iz gostilne mohamedanske in turške goste ter sobo zaklenili. Ko so pozneje privlekli mladeniča iz sobe, tekla mu je kri iz prsi. Orožniki so ga namreč zabodli, dasi je bil popolnoma pijan ter brez orožja. Niso ga pa peljali v bolnišnico, temuč v ječo, kjer je ponoči umrl.

* **Grof Bülow — kanonik.** Z državnim kancelarjem grofom Bülowom uganja nemški cesar svoje posebne komedije. V Rim je moral spremljati cesarja kot huzarski častnik. Sedaj pa ga je imenoval celo za kanonika v Brandenburgu. Seveda ne bo treba nositi grofu škrlatnega bireta, temuč bo le posestnik obsežnih škofijskih posestev, ki so v zvezi s tem kanonikatom.

* **Zgorelo mesto brez prebivalcev.** Amerika ima razne nenavadne stvari, tako tudi mesto brez prebivalcev. V državi Montana so svoječasno našli bogate žile srebra. Takoj je nastalo mesto Montana City, kjer je živelo nad 5000 le delavcev. Ko je srebro pošlo, zapustili so delavci mesto, ki se je od takrat popolnoma pozabilo. V mestu je bilo tudi nekaj državnih poslopij, tri cerkve, več bank in hotelov. Vse zgradbe pa so bile lesene. Le redkokdaj je pozneje kdo zašel v zapuščeno mesto, a tudi takoj zbežal, kajti po ulicah so se sprehajale zverine, po praznih sobah pa gnezdile roparske ptice. Nedavno pa je to čudno mesto do tal pogorelo. V kaki samoti da je bilo mesto, pove pač dejstvo, da so ljudje zvedeli šele več dni po požaru, da mesta ni več.

Nemiri na Hrvatskem.

Žalostne vesti so nam došle iz sosedne Hrvatske:

Dne 26. t. m. so bili v občini Zlatar povodom neke oblastvene komisije dva kmeta in eden orožnik ubiti.

Iz Zagreba se nam poroča, da je bil socialist Korač izročen državnemu pravdništvu.

Kmetje zagrebške okolice imajo po gozdovih tajne sestanke. Vsled tega je bila ena kompanija pešpolka štev. 27 poslana na Slemen in kampira 800 m visoko. Vojakom se je ostro zabičilo, da ne smejo ničesar povedati, kar se zgodi, sicer jih zadene najstrožja kazen.

V zlatarski okolici so kmetje potrgali vse brzojavne in telefonske žice.

Orožniki stražijo vso hrvatsko-slovensko mejo, ker se hrvatska vlada boji, da pridejo slovenski kmetje čez mejo pomagat bratom v borbi proti policijskemu sistemu.

V madjarski stranki je začelo pokati. Čuje se, da misli dr. Franjo Spevec zaradi zadnjih dogodkov iz stranke izstopiti, pa tudi srbski poslanci zahtevajo ostro akcijo preti vladi.

V Stubici so kmetje užgali nekaj gozdov madjarske gospode ter razbili vse madjarske grbe in napise.

Župnik Jemeršič, znani rodoljubni pisatelj, je v zaporu težko obolel, a vzlic temu se mu ne dovoli niti najmanjša olajšava.

Tudi v Liki in v Sremu je med narodom zavladala velika ogorčenost in se pripravljajo tudi tam ljudje na demonstracije.

V Zagrebu se je med hrvatskimi in srbskimi dijaki res dosegla sloga in so dijaki že priredili skupno demonstracijo proti banu.

V Varaždinu je narod pobil okna na gradu bivšega ministra Josipovića. Od tedaj so v gradu nastanjeni madjarski orožniki. Tudi meja je strogo zastražena, ker se boji ban, da bi Medjumurci prišli v Varaždin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Krško 28. maja. Dr. Romih je soglasno zopet županom izvoljen.

Celje 28. maja. Po okolici se raznašajo vesti, da je shod za binkoštni pondeljek prepovedan. **To je nemčurska laž. Shod se bo vršil.** Pridite vsi v pondeljek dne 1. junija in pokažite edinstvo z brati Hrvati. Abcug Hedervary!

Celje 28. maja. Shod dne 1. junija je definitivno dovoljen.

Dunaj 28. maja. Hrvatski poslanci iz Dalmacije zbrali so se v poslanski zbornici na sejo, v kateri so odobrili načrt manifesta na hrvatski narod. Bržčas se razglasi ta oklic na binkoštno nedeljo, mogoče pa je, da tudi že prej.

Dunaj 28. maja. V prvi pobinkoštni seji poslanske zbornice pride na razpravo nov nujni predlog glede dogodkov na Hrvatskem. Stavil ga bo Borčič. Predlog bo tako formuliran, da bodo lahko zanj glasovali tudi Poljaki.

Praga 28. maja. Češki žurnalisti so obelodanili ogorčen protest proti zatiranju in preganjanju časopisja in časnikarjev na Hrvatskem.

Beligrad 28. maja. Volitve v skupščino se začno 1. junija. Vladini stranki je s pomočjo vladnega aparata neki zagotovljenih 106 mandatov, opozicija jih dobi torej 24, ker je vseh poslancev 130.

Beligrad 28. maja. Poročila raznih inozemskih listov o zaroti proti kralju, v katero je zapleten tudi črnogorski knez, so popolnoma izmišljena. Resnica pa je, da sta se na Reki oglasila dva agenta-provokaterja in se ponudila za krivo pričevanje proti nekaterim srbski vladi neljubim osebam.

Sofija 28. maja. General Zončev razglaša v svojem listu, da se pravi vstanek v Macedoniji sploh še ni začel. Macedonci se ogibljejo bojev kolikor mogoče, ker čim manj je bojev, toliko bolje za vstaše in njih stvar.

Poznanj 28. maja. Blizu Dembna se je prevrnil čoln, v katerem je bilo polno otrok. Čolnar in 20 otrok je utonilo.

Pariz 28. maja. Italijanski kralj pride 9. julija semkaj.

Berolin 28. maja. Za binkoštne praznike se pripravlja v Berolinu slavnost berolinskih sokolskih društev. Dasi naj ima ta slavnost popolnoma zaseben slučaj, ščujejo nemški listi vendar silno sovražno proti nji, „Vossische Zeitung" pa kar pozivlje, naj se s tistimi Čehi in Poljaki, ki mislijo priti iz Avstrije, stori kakor z nadležnimi intriganti in kalilci miru.

Poslano*)

Javno vprašanje učitelju poslancu F. Jakliču v Dobrepoljah.

Ker ste bili na učiteljskem shodu dne 8. aprila t. l. izvoljeni podpredsednikom tega shoda in ste za moraličen njegov uspeh soodgovorni, Vas vprašamo v javnosti, kakor se je tudi shod vršil javno in ste Vi prevzeli častno mesto podpredsednika z vednostjo, da se gre na tem shodu za izboljšanje učiteljskih plač katere imajo po sedanjih postavah zvišati deželni poslanci, ali se strinjate kot poslanec in somišljenik dr. Šusteršiča z izjavo: Raje razbijemo ves deželni zbor, nego bi kaj takega dovolili (t. j. povišanje učiteljskih plač)? Ker smo Vas tudi napredni učitelji volili, ste nam d o l ž n i v javnosti pojasniti to vprašanje, da izvemo, kako stališče zavzemate kot učitelj-poslanec po našem shodu, da Vam vemo drugič nakloniti še čast podpredsednika naših shodov.

Napredni učitelji.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Brate Sokole

ki se nameravajo vdeležiti izleta v Postojno in hočejo tam sodelovati pri prostih vajah, prosimo, da pridejo že v petek in potem vsak pondeljek, sredo in petek ob 1/4 9. zvečer v telovadnico. Vabimo tudi starejše brate, ki nameravajo z nami izleteti v Postojno, da pridejo omenjene večere k r e d o v n i m vajam. Na zdar! Odbor.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 28. maja 1903.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4·2% majeva renta	100·50	100·70
4·2% srebrna renta	100·40	100·60
4% avstr. kronska renta	100·90	100·10
4% „ zlata „	121·10	121·30
4% ogrska kronska „	99·35	99·55
4% „ zlata „	121·05	121·25
4% posojilo dežele Kranjske	99·75	—·—
4½% posojilo mesta Spljeta	100·—	—·—
4½% „ „ Zadra	100·—	—·—
4½% bos.-herc. žel. pos. 1902	101·—	101·80
4% češka dež. banka k. o.	99·60	100·40
4% „ „ „ ž. o.	99·60	100·10
4½% zast. pis. gal. d. hip. b.	101·—	101·90
4½% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	107·30	108·30
4½% zast. pis. Innerst. hr.	101·25	102·25
4½% „ „ ogr. centr. deželne hranilnice	100·80	101·50
4½% zast. pis. ogr. hip. b.	100·—	100·80
4½% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100·—	101·—
4½% „ češke ind. banke	100·—	101·—
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98·50	—·—
4% „ dolenjskih železnic	99·50	99·75
3% „ juž. žel. kup. 1/1 1/7	308·50	310·50
4½% av. pos. za žel. p. o.	101·—	102·—
Srečke.		
Srečke od leta 1854	170·—	176·—
„ „ „ 1860 1/5	183·—	185·—
„ „ „ 1864	248·—	252·—
tizške	155·75	157·75
zemlj. kred. I. emisije	275·—	279·—
„ „ II. „	270·—	274·50
ogrske hip. banke	254·—	259·—
„ srbske à frs. 100·—	89·—	91·—
„ turške	118·—	119·—
Basilika srečke	18·75	19·75
Kreditne „	438·—	441·50
Inomoške „	84·25	88·25
Krakovske „	74·—	78·—
Ljubljanske „	69·—	73·—
Avstr. rud. križa „	54·35	55·35
Ogr. „ „ „	27·—	28·—
Rudolfove „	68·—	72·—
Salcburške „	75·—	77·—
Dunajske kom. „	441·—	445·—
Delnice.		
Južne železnice	45·50	46·50
Državne železnice	676·50	677·50
Avstro-ogrske bančne del.	1641·—	1651·—
Avstr. kreditne banke	664·50	665·50
Ogrske „ „	728·50	729·50
Živnostenske „	252·—	252·25
Premogokop v Mostu (Brüx)	655·—	670·—
Alpinske montan	379·—	380·—
Praške želez. ind. dr.	1652·—	1662·—
Rima-Murányi	468·—	469·—
Trbeveljske prem. družbe	385·—	390·—
Avstr. orožne tovr. družbe	347·—	348·—
Češke sladkorne družbe	152·—	158·—
Valute.		
C. kr. cekin	11·31	11·36
20 franki	19·05	19·08
20 marke	23·43	23·51
Sovereigns	23·94	24·—
Marke	117·15	117·35
Laški bankovci	95·15	95·35
Rublji	253·—	254·—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 28. maja 1903.

Termin.

Pšenica za	oktober	za 50 kg	K	7·57
Rž	„ oktober	„ 50 „	„	6·66
Koruza	„ maj	„ 50 „	„	6·40
„	„ julij	„ 50 „	„	6·45
Oves	„ oktober	„ 50 „	„	5·51

Efektiv.

2½ vinarja višje.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Neimenovan iz Št. Petra na Krasu 1 K, kot izgubljeno stavo. — Živel!

Za Prešernov spomenik. „Mõre" dne 23. maja t. l. na mõrskem večeru „pri zlati ribi" zbrane, zložile 5 K 20 vin. — „Mõrski" živijo!

Avstrijska specijaliteta. Na želodcu bolehajočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška", ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilno na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Škatljica 2 K. Po poštnem povzetji razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 (10—7)

Rogaški „Tempel-vrelec" nareja apetit, povspešuje prebavljanje in ureja odvajanje.

„Le Griffon" najboljši cigaretni papir. 12 Dobiva se povsod. 705

Natalie FRANCOVE VARI (FRANZENSBAD) **Lithion-vrelec**

klinično in zdravniško priporočen, se je kot izvrstnega skazal pri scalnični kisli dijatezi, scalničnem grušču in sipi (Harn-Gries u. Sand) pri obistnih in mehurnih bolečinah, protinu, revmatizmu, želodčnih in črevesnih boleznih.

Ureja pretvor. Povspešuje gonjo na vodo Posebno dober okus. Dobiva se po vseh lekarnah in trgovinah z mineralnimi vodami eventualno pri (1454—1)

razpošiljalnici mineralnih voda v Francovih varih.

Se dobiva povsod! **Kalodont** neobhodno potrebna zobna Crême 14 vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljše priznana **Tanno-chinin tinktura za lase**

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 K.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, špecijalitet, najfinejših parfumov, kirurgičnih obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefevega jubil. mostu (204—19)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetro vi	Nebo
27.	9. zv.	735·4	15·2	sl. svzhod	del. oblač.
28	7. zj.	736·0	11·1	sl. jvzhod	jasno
„	2. pop.	734·2	23·5	sl. jzahod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 15·4°, normale: 15·5°. Mokrina v 24 urah: 0·0 mm.

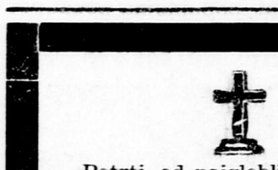

Potrti od najgloblje žalosti javljamo v svojem in v imenu vseh sorodnikov vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je Bogu Vsegamogočnemu v svoji nedoumni volji dopadlo našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Andrej Mejač-a

hišnega posestnika in trgovca

danes ob 10. uri zjutraj po kratki mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, v 72. letu svoje starosti, poklicati na oni boljši svet. (1468)

Pogreb dragega ranjcega bode v petek, dne 29. maja t. l., ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Krakovske ulice štev. 5, na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. zadušne maše darovale se bodo v Trnovski cerkvi v Ljubljani in Komendi pri Kamniku.

Predragega ranjcega priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Ljubljana, 27. maja 1903.

Jerica Mejač roj. **Studen**, soproga — **Andrej Mejač**, veleposestnik, trgovec in dež. poslanec v Komendi, **Franci Mejač**, sinova.

Sprejme se takoj priden učenec ali učenka za trgovino z mešanim blagom. Ponudbe se prosijo na **J. Kemperle**, trgovca v Kamniku. (1433—3)

Več urarskih pomočnikov sprejme (1458—1) **H. SUTTNER** urar v Kranju.

Gospod se sprejme na hrano in stanovanje. Odda se tudi opravljena **mesečna soba.** Krakovski nasip 10, I. nadstr. pri sv. Jakoba mostu. (1457—1)

Proda se po ceni damsko kolo „Dürkopp" (1457—1) prima kvalitete in skoraj novo. Več iz prijaznosti v trgovini gosp. **I. S. Benedikta na Starem trgu.**

Večjo množino smerekovega in hrastovega lesa v hlodih, deskah in zemeljnih ima na prodajo (1437—2) **Jakob Belec** v Zgor. Otoku na Gorenjskem.

Dne 14. junija 1903 l. o priliki razvitja zastave „Sokola" in Čitalnice v Postojni priredi (1466) **ljubljanski „Sokol" poseben vlak v Postojno.**

Vlak postane na vseh postajah do Postojne.

Vdeležbo je oglasiti v Šešarkovi trafiki v Ljubljani, Šelenburgove ulice.

Cene so za tja in nazaj: II. razred 5 kron, torej za 80 vin. manje kakor sicer o Binkoštih, III. razred 3 krone, torej za 80 vin. manje, kakor sicer o Binkoštih.

Vstopnina v Postonjsko jamo je znižana na 1 krono za osebo.

Odbor ljubljanskega „Sokola".

Prodajalna tik farne cerkve, dobro založena z vsakovrstnim špecerijskim blagom, z letnim prometom 24.000 kron **odda se v najem** ali pa tudi iz proste roke **proda.** Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda". (1455—1)

Milijone dam uporablja **„Feeolin".** Vprašajte svojega zdravnika, ali ni „Feeolin" najboljše lepotilo za polt, lase in zobe! Najbolj nesnažen obraz in najgrše roke zadobijo aristokratsko finost in obliko po uporabi „Feeolina". „Feeolin" je angleško milo, obstoječe iz 42 najbolj žlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da tudi gube in vraske na obrazu, ogrci, mozolci, rdečica nosu itd. po uporabi „Feeolina" brez sledu izginejo. — „Feeolin" je najboljše sredstvo za snaženje, gojenje in lepšanje las, preprečuje izpadanje las, plešatost in glavine bolezni. „Feeolin" je tudi najnaravnejše in najboljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor uporablja redno „Feeolin" mesto mila, ostane mlad in lep. Mi se zavezujemo, da takoj povrnemo denar, ako ne bodete takoj popolnoma zadovoljni s „Feeolinom". Cena za 1 komad K 1·—, 3 komadi K 2·50, 6 komadov K 4·—, 12 komadov K 7·—. — Poštnina pri enem komadu 20 h, od 3 komadov naprej 60 h. — Po poštnem povzetju 60 h več. (1161—3)

Razpošilja glavno skladišče **M. Feith na Dunaju** VII., Mariahilferstrasse štev. 38.

Zaloge za Ljubljano: Ant. Kanc, drogerist. — **Edvard Mahr**, Židovske ulice. — **Lekarna „pri zlatem jelenu".**

Spretne, solidne potovalne uradnike (akvizitérje) za vse zavarovalne stroke **vsprejme proti visoki proviziji,** sčasoma tudi **s stalno plačo,** tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: **„akvizitér 25"** upravništvu „Slov. Naroda". (608—36)

Triumph-štedilna ognjišča

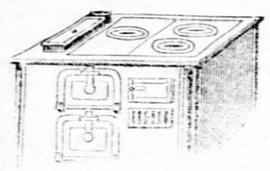

za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakoršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. **Specijaliteta: Stedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne** i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franko proti doposlani znamki. (852—18)

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph" S. Goldschmidt & sin Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Solnčnike v največji izberi po najzmernejših cenah priporoča **L. Mikusch** Ljubljana, Mestni trg 15.

Najlepše, najmodernejše in najcenejše vizitnice in kuverte s firmo priporoča (942—7) **„Národna tiskarna".**

Mannesmann-ove cevi vsake vrste kakor tudi **jeklene steklenice** za stisnjeno ogljeno kislino, vodik, kisik, stisnjeni zrak, amonijak, acetile i. t. d. izdelujejo **Nemško-avstr. tovarna za Mannesmannove cevi v Komotavi, na Češkem.** (437—16)

Gospica vešča knjigovodstva, **želi dobiti službo** kot (1445—1) **blagajničarka, komptoaristinja ali prodajalka.** Ponudbe do 15. junija t. l. pod „Trajna služba" upravništvu „Sl. N.".

Kavarna Valvazor. Vsak dan sveži 1421-3 **sladoled in ledna kava.**

V trgovino mešanega blaga se sprejme povsem izurjena **prodajalka** zanesljiva in z dobrimi spričevali. Plača po dogovoru, vstop 1. julija. Ponudbe pod „M. 14" na upravništvo »Slov. Naroda«. (1453—1)

Proda se po nizki ceni: dvojen kozolec s tremi okni, dalje **poslopje,** ki se zdaj rabi za hlev in je v dobrem stanu, kakor tudi **drvarnica,** izvrsten **materijal za zidanje, strešina** in končno **studenec.** (1464—1) Vpraša se na Poljanski cesti št. 14, I. nadstropje, od 8. do 10. ure.

Išče se lokal s kuhinjo za takoj, ali v kratkem času v Ljubljani oziroma Sv. Petra predmestju, blizu kolodvora ali vojašnic. (1452—1) Ponudbe sprejema iz prijaznosti upravništvo »Slov. Naroda«.

Dolenjsko kletarsko društvo v Novem mestu ima na prodaj fina, pristna dolenjska bela in rudeča vina. (1409—4) Oddaja jih v vsaki množini nad 56 litrov.

G. PICCOLI lekarnar v Ljubljani dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža priporoča naslednje izdelke svojega kemično-farmacevtičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin. (1372—4)

Piccolijevo železnato vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim vspehom. Polliterska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali **tamarinde** dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1·30.

Zunanja naročila po poštnem povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v železninski in špecerijski stroki, ter veščen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v službo. Ponudbe naj se pošilja pod naslovom: „Gorenjsko" na upravništvo tega lista. (1368—3)

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA"

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fondi: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovansko-narodno upravo. (26—60)

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši **v Gospodskih ulicah štev. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Nobeno ceneno bazarno blago, edino le precizijske fabrikate in odlične novosti ima katalog iz leta 1903 s 600 slikami.

Dobi se na zahtevo takoj zastonj in postnine prosto pod naslovom

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

Samostojen in natančno delajoč, trezen

žičar

(Drahtzieher) za debeli in srednji vlak **se takoj sprejme.**

Ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda« pod „A. W. 19". (1431—2)

Najnovejše po najnižjih cenah:

kravate
perilo
nogavice
pasovi
moderci
rokavice iz
glace, triko, svile itd.

(1442—2) priporoča

Mestni trg, **KAROL RECKNAGEL** Mestni trg.

Trgovskega

pomočnika in učenca

sprejme tvrdka (1377—5)

Norbert Zanier & sin

Št. Peter, Sav. dolina.

Perje

za postelje in puh

priporoča **po najnižjih cenah**

F. HITI 1124—6

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Zaloška in lukenjska grajščina

pri Novem mestu

ste v izvršilni prodaji **z veliko opekarno** (Ringofen) vred. Grajščini obsezate 1000 oral, ste cenjeni na 472.000 K, tako da znaša najnižji ponudek 315.000 K. Na prvem mestu vknjižena je terjatev dunajske oskrbovalnice v znesku 190.000 K, ki bode pa pustila to glavnico vknjiženo in torej tega zneska zdražitelju ne bode treba položiti. — Tukaj je priložnost za kakega našinca, da pridobi grajščine, da je ne kupijo morebiti kaki francoski menihi.

Dražba vrši se dne

4. junija t. l. ob 11. uri

pri okrožni sodniji v Rudolfovem. — Varščine položiti je ali v obligacijah ali v hranilničnih knjižicah 47.200 K. (1397—2)

Izurjen dacar

samec, ki zamore položiti kavcijo ter je zmožen nemškega jezika v govoru in pisavi in kakega slovanskega jezika vsaj v govoru **se sprejme takoj** proti dobri plači. Češčine zmožni imajo prednost. (1430—2)

Ponudbe z referencami na upravništvo „Slov. Naroda" pod **„M. 103".**

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak. Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Šteyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Hèb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osobni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo. Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare. Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II. razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budijevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih. Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru. Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega. Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka. Celovca, Pontabla, črez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyr, Linca, Budjevic, Plzna, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega — Ob 8. uri 38 m zvečer osobni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 7 uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m in ob 9 uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. 1))

Najlepše likano perilo

Zlata svetinja
Svetovna razstava Pariz 1900.

se zajamči tudi **nevajeni** roki po jako priprosti vporabi **svetovno slavnega**

američanskega skroba na lesk

Fritz Schulz jun., Actiengesellschaft

Eger und Leipzig. 3 (660—4)

Le pristen, če ima vsak zavoj poleg stoječi Globus (varstveno znamko). V rudečkastih zavojih à 100 gr. vsebine na prodaj v večini špecerijskih in drogerijskih trgovin in prodajalnic mila.

Kuhalnik na špiritov plin

„OECONOM"

je nepogrešljiv za vsako gospodinjstvo, 2 745 7)

popolnoma nenavaren. Brez stenja! Se dá regulirati! Štedljiva poraba! Trdno zliti kovinski deli. Izvedba za en plamen in za dva plamena, in sicer bronciran, niklast ali emajliran. Ceniki o kuhalniku in likalniku brezplačno in franko.

Pristen samo pri

Johannes Heuer

Dunaj, IV., Mühlgasse 3.

Stanovanja.

Za avgustov termin so v novih **Korsikovih hišah** na **Bleiweisovi cesti** še mnogovrstna stanovanja za oddati. Jako elegantna, najnovejše urejena in dobro presušena, tudi s porabo vrta. Najboljši zrak in solnčni kraji. Stanovanja obstoje iz 3, 4, 5 sob, na zahtevanje pa tudi iz 7 do 8 sob; pri vsakem stanovanju je 1 predsoba, 1 soba za služkinjo, jedilna shramba, klet, podstrešni prostori itd. Pri večjih stanovanjih so tudi kopalnice in perilnice. Izbrati je mogoče pritličje, I., II. ali III. nastropje. Cene so jako nizke.

Več se poizve pri lastniku istotam ali pa **v Šelenburgovih ulicah štev. 5** (v trgovini s cvetlicami in semeni). (3134—45)

Schenker-jeva

družabna potovanja

v zvezi s potovalno pisarno **Karola Stangena v Berolinu.**

Švedsko, Norveško.

11. junija	29 dni
14. „	16 „
1. julija	20 „
4. „	40 „
5. „	13 „
8. „	29 „
13. „	36 „
19. „	13 „
22. „	20 „

Angleško, Irsko, Škotsko. 3. junija 28 dni

Rusko. 4. junija 19 dni

Pariz, London. 6. julija 18 dni, 13. „ 10 „

Italija. 8. junija 18 dni, 7. julija 19 dni

Posebna vožnja po Sredozemskem morju s parnikom „Therapia".

13. junija 29 dni
22. julija 29 „

(470—6)

Natančna navodila daje brezplačno

Mednarodna potovalna pisarna

SCHENKER & Co.

Dunaj, I., Schottenring 3.

Naročajte izborno (1384—3)

ljubljansko delniško pivo

iz pivovaren

v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema

Centralna pisarna v Ljubljani, Gradišče štev. 7.

Gld. 6 Gld. 6

Nedosežne

po svoji lepoti in natančnosti so moje pristne švicarske

briljantne črne jeklene

Savonnet-remontoir-ure, dvojnato krite s trojnimi briljant-črno-jeklenimi pokrovci, z jako finimi, točnimi kolesi (triletno reelno jamstvo), s patent notranjo uravnavo kazalnikov, s kakor opal se bliščečo fodant-cifrenico, okraj. kazalniki, obod in kronica so iz **pristnega double-zlata.** Te ure so vsled svoje elegantne opreme jako priljubljene in vsakdo jih rad nosi.

Cena z zavitjem gld. 6.—.

Briljant-črne-jeklene damske ure, odprte, v jako fini izpeljavi, gld. 7·—. **K tem uram primerne gosposke in damske verižice iz double-zlata z obeskom gld. 1·50.** Pristna niklasta remontoir-ura gld. 3·—. Pristna silberin-remontoir-ura z dvojnim pokrovom gld. 5·50. (1326—3

Razpošilja se po poštnem povzetju. Neugajajoče se zamenja ali se denar vrne, zatorej ni rizike.

Krščanska tvrdka. Ustanovljena l. 1860.

JOŽEF SPIERING, Dunaj, Postgasse št. 2 w.

Velik ilustrovan cenik ur, verižic, prstanov itd gratis in franko.

(1325—6)

Za pomlad in poletje.

Moj novi ilustrovani cenik klobukov za dame, deklice in otroke razpošiljam brezplačno.

Izdelovanje in popravljanje točno in po najnižji ceni.

Henrik Kenda, Ljubljana, Mestni trg 17.

Krasen senčnat vrt v ljubljanski okolici.

Usojam si naznanjati slavnemu občinstvu, da bodem **otvoril**

dne 1. junija 1903, t. j. binkoštni ponedeljek

gostilno v Šmartnem ob Savi

urejeno jako ugodno za izletnike (prej Fabijanovo posestvo).

Postregel bodem vedno s pristnim **štajerskim, dolenjskim** in **črnokalskim vinom** ter z dobro **gorko** in **mrzlo kuhinjo.**

Pot iz Ljubljane: Po sv. Martina cesti mimo tovarne za lep, 3/4 ure hoda.

(1451—1) S spoštovanjem **Matija Dolničar,** gostilničar.

Pokrito kegljišče. Velik hlev za konje.

Prevzela bi se rada
dobro idoča

gostilna ali restavracija

bodisi v Ljubljani ali pa na deželi. (1444—1)

Ponudbe do 10. junija t. l. pod „gostilna" na upravništvo »Sl Nar«.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA"

Akcijski kapital K 1,000.000·—
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 2.

Zamenjava in ekskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic. **Borzna naročila.**

Daje predujme na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga. (2975-74)
Promet s čeki in nakaznicami.

Josip Lapajne

Julika Lapajne rojena *Vavken*

poročena

Cerklje, dne 27. maja 1903.

(1465)

Jako zabavni
so
koncertni aparati
s ploščami,

govori,
se smeje,
poje in
žvižga.

Aparat kakor kaže podoba stane 75 K.
Večji aparati, kakor tudi
automati za gostilničarje
do 240 K. (732—28)
Prodaja tudi na obroke.
Velika izbera
gramofonskih plošč.
Zamenjava starih plošč.
Cenik zastonj.

RUDOLF WEBER
urar v Ljubljani, Stari trg štev. 16.

Najnovejše in najboljše

klobuke

za gospode in dečke

izdelke prvih avstrijskih, italijanskih in angleških tovarn v najbogatejši izberi in sicer
najnovejša oblika
klobukov za gospode
od **90 kr.** naprej (947—9)
priporoča trgovina s perilnim, pletenim in modnim blagom

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg štev. 8.

Zaloga klobukov
c. kr. priv. dvor. klobučnih tovarn
W. Ch. Pless, Dunaj, in J. Pichler, Gradec.
Klobuki se po lastni širjavi glave in po lastni napovedi oblike izdelujejo in se vzprejemajo stari klobuki za barvanje in modernizovanje.

Krepčajte se s

Kulmbaškim redilnim pivom

katero se dobi **v steklenicah** pri
Edmund Kavčič-u
v Ljubljani, Prešernove ulice
nasproti glavne pošte. (11—120)

Originalna steklenica

Ovekovečuje brinovce.

Aleksandrov

Pesmi in romance

Elegantno opremljena knjiga s portretom in avtografom pesnika in uvodom iz peresa dr. Ivana Prijatelja.

Cena:
Ukusno broš. K 3·50, po pošti K 3·70, v izvirni platneni vezbi K 5·—, po pošti K 5·20.

Založil: (126)
Lav. Schwentner
v Ljubljani.

Služba hranilničnega uradnika.

Mestna hranilnica v Novem mestu razpisuje tem potom provizorično službo **hranilničnega uradnika** z začetno letno plačo 1000 kron, v slučaju posebne sposobnosti po dogovoru tudi več. — Po enoletnem službovanju in dokazanem vsposobljenju nastavi se definitivno s pravico na pokojnino.

Prednost imajo prosilci, ki so že službovali pri kaki hranilnici, ali pa dovršili z dobrim vspehom višjo trgovsko šolo. (1427—2)

Lastnoročno pisane in s spričevali opremljene prošnje vložiti je do **15. junija t. l.**

Ravnateljstvo.

Pritlične lokalitete

na Dunajski cesti št. 11

je oddati s 1. avgustom. (1423—2)

Vpraša se v I. nadstropju na levo.

Naznanilo.

Odločil sem se, da bodem pričel poleg najfinejega blaga prodajati tudi jako dobro srednje blago po nizkih cenah pri najstrožjem izključenju vsakega slabega blaga.

Pri tej priliki si usojam udano opomniti na svojo bogato in izbrano zalogo ur.

Priporočaje se za blagohotni obisk beležim
z velespoštovanjem

(1446—1) **Frid. Hoffmann.**

Na splošno znanje

naj blagovolijo vzeti posebno p. n. gospodje **gosti, restavraterji** in **gostilničarji,** da se dobijo
vsak dan ob pol 6. zvečer
sveže pečene
cesarske žemlje in solnati rožički
v parni pekarni (1447—1)
J. J. KANTZ
Rimska cesta štev. 16.

OBLEKE

iz ševijota
„ grebenaste tkanine
„ lodna
„ miltona
„ listra
„ boreta

za gospode, dečke in otroke v največji izberi, znano solidno izdelane, priporočata po najnižji ceni

(1456—2)

GRIČAR & MEJAČ

Illustrovani ceniki — **Ljubljana, Prešernove ulice št. 9.** — zastonj in franko.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne".